

Debat

Dagbog fra COP29: Det er svært at se COP-aftalen som andet end utilstrækkelig

Hele verden lægger arm om fremtidens klimaindsats i disse dage ved FNs 29. klimatopmøde. Landene sender et klart signal: Det her møde bliver ikke nemt, og intet vil blive givet gratis, skriver chefrådgiver ved Folkekirkens Nødhjælp Mattias Söderberg, der deltager i COP29. Læs hans dagbog fra Baku her.

Mattias Söderberg

Chefrådgiver, Folkekirkens Nødhjælp, klummeskribent, medlem, Udviklingspolitisk Råd, formand, klimaarbejdet i ACT Alliance

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Dagbogen opdateres løbende fra toppen. Start fra bunden for at læse dagbogen fra begyndelsen.

Lørdag 23. november: COP29 var en svær milepæl

Efter lange dage og forhandlinger, der gik i overtid, er COP29 nu slut. Lørdagens diskussioner foregik bag lukkede døre på ministerniveau, hvilket gjorde det vanskeligt at bidrage uden de rette kontakter.

Efter lange og svære forhandlinger blev der vedtaget en aftale: 300 milliarder dollar – svarende til 2.100 milliarder kroner – om året i 2035. Men det skete ikke uden skarp kritik. Indien, Bolivia og flere andre udviklingslande rettede hårde angreb mod formandskabet og de rige lande for deres manglende ansvarstagen.

Jeg forlader Baku med blandede følelser. Det er svært at se aftalen som andet end utilstrækkelig i forhold til de enorme udfordringer, vi står over for. De mest sårbare lande bliver endnu engang ladet i stikken.

Alligevel stopper kampen ikke her. COP29 var en svær milepæl, men den understreger kun, hvor vigtigt det er at fortsætte arbejdet for klimaretfærdighed. Jeg ser frem til at komme hjem – og kæmpe videre.

Fredag 22. november: Topmødet fortsætter endnu en dag

I dag skulle klimaforhandlingerne i Baku være afsluttet, men det lykkedes ikke. Dagen har været travl, fyldt med møder med forhandlere, ministre og journalister samt arbejdet med tekstforslag.

Selvom det føles meningsfuldt, har der været få konkrete fremskridt. Forhandlingerne endte uden et afgørende gennembrud.

De rige lande fremlagde et forslag om at bidrage med 250 milliarder USD om året fra 2035 til klimafinansiering.

Umiddelbart lyder det som et stort beløb, især i betragtning af udfordringerne med at nå det nuværende mål på 100 milliarder USD. Men set i forhold til økonomisk vækst, inflation og stigende behov fremstår beløbet utilstrækkeligt. Verdens behov anslås til cirka 1.300 milliarder USD om året.

Udkastet til aftalen inkluderer dette behovstal, men finansieringen skal komme fra flere kilder – herunder private investeringer. Det er tydeligt, at vi stadig står over for enorme udfordringer i at finde en løsning, der matcher klimakrisen.

Torsdag 21. november: Trump sænker USA's globale indflydelse

Mange forventede, at valget af Trump ville betyde, at USA ville spille en mere passiv rolle i de internationale klimaforhandlinger. Historisk set har USA været tilbageholdende med at binde sig til forpligtelser. Men i Baku har USA deltaget aktivt i forhandlingerne, om end uden stor synlighed.

Trump trak tidligere USA ud af Paris-aftalen, og der er en reel frygt for, at han kan gøre det igen. Amerikanske forhandlere understreger dog, at der kommer en tid efter Trump. Derfor ønsker de aftaler, som gør det muligt for USA at genindtræde senere.

Denne strategi sænker desværre ambitionsniveauet, især inden for klimafinansiering og tab og skader – emner, som USA undgår at diskutere.

Det er tydeligt, at USA's globale indflydelse allerede er reduceret under Trump. Det åbner for, at andre aktører kan træde frem. Det store spørgsmål er, hvem – Kina, Brasilien, Indien eller måske EU? Svaret kan begynde at tegne sig i morgen.

Onsdag 20. november: En dag på markedet

Ved klimatopmøder er forhandlingerne i fokus, men mange relaterede events foregår sideløbende.

Disse events holdes ofte i pavilloner, som forskellige lande og organisationer har stillet op. På mange måder kan området sammenlignes med en markedsplads, hvor man deler erfaringer og forslag og drøfter samarbejde og aftaler.

Selvom de officielle forhandlinger ikke altid giver store resultater, kan markedsområdet have stor effekt. Det er her, virksomheder, ngo'er og regeringer kan få inspiration til nye initiativer, og hvor konkrete projekter kan tage form.

I dag brugte jeg tid ved 'markedet' som taler ved to paneldebatter. Den ene handlede om Folkekirkens Nødhjælps erfaringer med klimarelaterede tab og skader i Nepal, og hvordan disse erfaringer relaterer sig til de politiske forhandlinger. I den anden diskuterede vi, hvordan klima og udvikling/humanitært arbejde kan integreres – en [udfordring, mange bistandsorganisationer står overfor](#).

Folkekirkens Nødhjælp har for nylig lanceret en rapport om hvordan denne integration kan se ud.

Tirsdag 19. november: Millioner fra USA skaber håb - men tager fokus fra fælles mål

Selvom de store forhandlinger fylder på klimatopmøder, kan nationale initiativer og løfter også gøre en forskel. I dag har flere lande annonceret betydningsfulde bidrag, som kan hjælpe med at skabe fremdrift.

Tyskland har givet 63 millioner dollars til en fond for klimatilpasning, Australien giver 32,5 millioner til en fond for tab og skader, og USA vil annoncere et bidrag på 325 millioner dollars til en af de fonde, som administreres af Verdensbanken.

Disse finansielle bidrag er vigtige for at styrke troen på, at landene vil leve op til deres ansvar.

Men der er også udfordringer.

Fonden for klimatilpasning mangler stadig midler, og det rejser spørgsmålet om, hvorvidt landene prioriterer tilpasning tilstrækkeligt.

Samtidig må løfter fra enkelte lande ikke trække opmærksomheden væk fra forhandlingerne, hvor det fælles mål for fremtidens klimapenge skal vedtages.

Mandag 18. november: Pres fra G20 i Brasilien

I dag begynder G20-landenes topmøde i Brasilien. Det kan måske virke fjernt fra forhandlingerne i Baku, men koblingen til klimaindsatsen er tydelig.

G20 består af verdens 20 største og hurtigst voksende økonomier, som tilsammen står for en betydelig del af de globale udledninger. Deres beslutninger har derfor stor betydning for, hvordan verden når sine klimamål.

På topmødet har G20-landene drøftet klima, og de har sendt klare signaler om behovet for finansiering af grøn omstilling.

Samtidig har de henvist til sidste års klimatopmøde, hvor verdens lande blev enige om at accelerere udfasningen af fossile brændsler.

De bekræfter målene for Paris-aftalen og understreger behovet for øget klimabistand til de sårbare lande og ser frem til et succesfuldt resultat af forhandlingerne i Baku.

Jeg håber, at signalerne fra G20 vil inspirere ministrene her i Baku til at træffe modige valg og skabe momentum i forhandlingerne.

Søndag 17. november: På hviledagen lægger vi strategi

Endelig er det "rest day" ved COP29, hvilket betyder, at der ikke er forhandlinger.

For mange af os betyder det en dag fyldt med strategimøder. Jeg havde selv et møde med den samlede delegation af kirker og kirkelige delegationer, hvor jeg er delegationsleder.

Vi er godt 60 personer, som følger COP29, både i Baku og online. Delegationen inkluderer lobbyister, aktivister, journalister og kirkeledere – alle med et fælles mål om at sikre et ambitiøst resultat fra topmødet.

Vi brugte tiden på at evaluere ugen, der gik, og planlægge den kommende uge.

Den første uge har desværre ikke givet de store resultater, så i næste uge, når ministrene tager over, kommer vi til at få travlt.

Vi har planlagt en række initiativer for at nå ud med vores budskaber i medierne og i dialog med landenes ministre og forhandlere.

Trods de manglende fremskridt håber vi stadig på et ambitiøst resultat fra COP29.

Lørdag 16. november: Bag lukkede døre er der modstand mod at reducere udledninger

Ved et klimatopmøde er lørdag en helt almindelig arbejdsdag. Men alligevel særlig, da det er dagen, hvor diplomaterne skal afslutte de tekniske forhandlinger – en opgave, der langt fra er enkel.

Der er stadig store uenigheder på mange områder, og mange forhandlinger foregår bag lukkede døre.

Jeg forsøger at følge med gennem mine kontakter, der blandt andet fortæller, at forslag om at reducere udledninger bliver blokeret. Det er dybt bekymrende. Det er trods alt et klimatopmøde, og vi har brug for, at det sender et klart signal om øgede ambitioner.

Lige nu reviderer alle lande deres nationale klimaplaner – de planer, der beskriver hvordan vi skal reducere drivhusgasudledninger.

Et stærkt signal fra COP29 om, at alle lande skal skrue op for indsatsen, kan styrke de nationale diskussioner og og dermed sikre, at de nationale planer bliver mere ambitiøse.

Men som det ser ud nu, er udsigterne til dét desværre ikke lyse.

Fredag 15. november: Gode ideer til nye penge

I dag var Folkekirkens Nødhjælp vært for et [event](#), hvor vi sammen med partnere fokuserede på nye muligheder for at mobilisere midler til klimakatastrofer. Det kunne eksempelvis være ved afgifter på fly- og skibstrafik.

Eksemplerne er ikke nye i klimadebatten, men har fået [nyt momentum](#). Sidste år dannede Frankrig, Kenya og Barbados en taskforce for at finde konkrete løsninger, og for nylig tilsluttede Danmark og en række andre lande sig.

Ved eventet deltog repræsentanter fra Frankrig, Kenya, Brasilien, Danmark, Fiji og Samoa, som alle fremlagde gode idéer til, hvordan der kan arbejdes med disse afgifter.

Samoa's minister brugte lejligheden til at lancere en ny afgift på flyrejser i Samoa. Deres land er meget truet af klimaforandringer, og kan ikke længere vente på international finansiering – De skal handle nu.

Eventet belyste behovet og mulighederne for innovative måder at finde midler til klimakatastrofer.

Torsdag 14. november: Jo længere vi venter, jo dyrere bliver klimaforandringerne

En ny og betydningsfuld rapport om klimafinansiering blev offentliggjort i dag.

Rapporten er udarbejdet af en række anerkendte eksperter og har derfor høj status både i rige og fattige lande. Det er derfor heller ikke overraskende, at den har været genstand for livlig diskussion her under topmødet i Baku.

Rapportens betydning ligger i dens vurdering af hvor mange penge, der kræves for at opfylde målene i Parisaftalen.

Konklusionen er, at verden har brug for 1.000 milliarder dollars årligt inden 2030 og 1.300 milliarder inden 2035.

Hvis finansieringen ikke findes nu, risikerer vi kun højere omkostninger og større udfordringer senere, når den globale opvarmning fortsætter.

Der mangler stadig politisk enighed om, hvor stor klimaregningen reelt er. Samtidig diskuteres det hvor meget, der skal gives som klimabistand og hvor meget, der bør komme gennem investeringer og andre finansieringsformer.

Men en ting er sikker: Tiden er knap, og klimaet venter ikke.

Onsdag 13. november: Armlægning om hvem der betaler, og hvordan pengene kan bruges

Mens statslederne stadig holder taler, er de tekniske forhandlinger ved COP29 nu i gang. Jeg følger særligt det kommende finansieringsmål – en afgørende prioritet for mange.

Indtil nu har landene blot gentaget deres positioner, og Det Globale Nord og Syd er desværre stadig langt fra hinanden.

Det Globale Syd har forventninger om øget finansiel støtte, da tidligere løfter har været utilstrækkelige. Mange midler er givet som lån, hvilket øger gældsbyrden.

Der er behov for klare regler for pengenes anvendelse. Det Globale Nord, især EU og USA, ønsker, at flere lande bidrager økonomisk, i takt med deres øgede velstand.

Jeg er på mange måder enig med begge parter. Det Globale Syd har brug for pengene, men det ville være gavnligt, hvis flere lande bidrager.

Især gennem innovative afgifter, der sikrer, at udlejerne betaler. Men for at lykkes med en aftale må landene finde fælles fodslag – og der er desværre stadigvæk lang vej.

Tirsdag 12. november: Lytter kritisk til landenes selvros

I dag mødtes 78 af verdens ledere, og det har været spændende at lytte til deres taler.

Der har været en del skuffelse over, at mange lande udebliver, og det kan jeg godt forstå. Vi har brug for, at de absolutte topledere tager klimakrisen alvorligt. Men COP29 er stadig en samling af nationer, der kun overgås af FN's Generalforsamling, og derfor vigtig for at skabe global klimahandling.

De fleste taler har opfordret til handling og øget ambition. Mange fortæller gerne om, hvor gode deres lande er, noget man dog skal lytte kritisk til.

Derfor er det mest væsentlige de konkrete løfter. Sverige har annonceret midler til fonden for tab og skader, Danmark stiller med 700 millioner kroner i klima-garanti.

Storbritannien vil reducere deres udledninger med 81 procent inden 2035, og Brasilien med 67 procent.

Det er løfter som disse, vi vil holde øje med.

Mandag 11. november: Allerede fra dag ét gik der storpolitik i klimatopmødet

Jeg har været med til klimatopmøder siden 2008. De er altid travle, og det ender altid med at gå over tid.

Det skete også i dag, den første dag ved COP29, hvor landene brugte tiden på at diskutere agendaen. Det er ikke godt nyt, da tiden hellere skal bruges på forhandlinger.

Men det skyldes ikke, at landene er dårligt forberedt, eller at de ikke vil komme i gang. Det handler om storpolitik, og landene vil sende et signal om, at det her møde ikke bliver nemt, og at der ikke vil være noget, der bliver givet gratis.

COP29 har en lang dagsorden, hvor spørgsmålet om klimafinansiering fylder mest. Der er ikke nogen, der ønsker at betale, og det gør det svært at blive enige.

Men hvis ingen løsning findes, vil regningen fortsat blive sendt videre til de fattige og sårbare lande, og til kommende generationer. Det er ikke fair.